



info@

udruga-gradova.hr

Savjetovanje o lokalnoj samoupravi u Poreču

Tradicija je tradicija. Kako bismo je nastavili i ispoštovali, vidimo se na Savjetovanju o lokalnoj samoupravi koje se u organizaciji Udruge gradova održava od 31. svibnja do 2. lipnja u Poreču. Ove smo godine obilježili punih 30 godina od provedbe prvih lokalnih izbora pa ćemo i Savjetovanje započeti panelom naziva "30 godina lokalne samouprave – jesmo li uspjeli?", na kojem će, uz ministre, sudjelovati i gradonačelnici te predstavnici akademske zajednice. Očekujemo dinamičnu, otvorenu i pomalo sjetnu raspravu. Ne propustite je.

Prvi, radni dan Savjetovanja započet ćemo neradno, kavom i druženjem. Potom slijedi "Blok za komunalce i sve one koji se tako osjećaju", na kojem će biti riječi o poljoprivrednom zemljištu i što s njime možemo učiniti kako ne bismo, uz plodnu zemlju, bili gladni. Zaštita životinja, priznajmo, velikom je broju gradova tek periferna tema i tek nepotrebnii trošak, no ona je ne samo imperativ već i kriterij prema kojemu se nepogrešivo procjenjuje koliko smo zapravo humani. Ovaj blok nastaviti ćemo raspravom o Zakonu o (održivom, neodrživom, neorganiziranom, lošem?) gospodarenju otpadom te predstaviti što bismo u tome Zakonu željeli izmijeniti. Bit će riječi i o direktnoj komunikaciji gradova i komunalnih društava s krajnjim korisnicima na suvremeniji, brži i jednostavniji način te o najvećem i najzanimljivijem pametnom projektu, riječkom CEKOM-u.

Uz "klasične" i neizostavne teme, jedan smo blok posvetili uključivanju javnosti i dobrobiti zajednice, u želji da otvorimo i nove, drugačije teme o kojima se nedovoljno progovara. Udruga je pokrenula projekt pod nazivom "Zajedničko planiranje proračuna", prvi je ciklus dovršen, zaključci su sumirani, iskustva raspravljena, a slijedi nam i nova "tura" gradova koji će svoj novac raspodjeljivati zajednički, u suradnji sa svojim građanima. O mladima, na kojima, navodno, svijet ostaje, također će biti riječi, kao i o onima poznije dobi te ćemo čuti jesu li javne politike

Nastavak na **STR. 2**

U OVOM BROJU DONOSIMO:

SOCIJALNE INOVACIJE ZA LOKALNI ODRŽIVI RAZVOJ

Kako odgovoriti na svakodnevne nove društvene izazove u zajednici?

... 2

MORA LI UČENJE BITI TLAKA?

Zabavoučenje s Tizi



... 4

SNIMANJE JAVNIH POVRŠINA, UPOTREBA NAPREDNIH TEHNOLOGIJA I GDPR

Jednostavnija rješenja za komunalne djelatnosti

... 8

Osam novih gradova u projektu Zajedničkog planiranja proračuna

... 9

HRVATSKI SAVJET ZA ZELENU GRADNJU - GBC

Projekt #Building Life II - ključna uloga gradova

... 10

Forum gradova u Torinu



... 11



Nastavak sa stranice 1: Savjetovanje o lokalnoj samoupravi u Poreču

uistinu spremne za e-uključivost populacije 54+. Zanimljive teme bit će i razvoj digitalne pismenosti i digitalna inkluzija te razvoj lokalne filantropije i načini osnaživanja udruga kako bi udruge u javnom životu (konačno!) dobile ulogu i pozornost koju itekako zaslužuju.

Drugi dan Savjetovanja započet ćemo zelenim pričama budućnosti, temom koju ćemo na ovom Savjetovanju tek načeti, a kojoj ćemo, bez sumnje, posvetiti mnogo vremena na budućim skupovima u organizaciji naše Udruge. Bit će govora o tome što uistinu znamo

o zelenoj infrastrukturi, čemu nam ona služi te kako može pomoći da urbane sredine u okruženju klimatskih promjena prođu što “bezbolnije”. S prirodom se, uostalom, ne valja boriti, njezin smo sastavni dio te je, barem u budućnosti, moramo naučiti poštivati. Predstaviti ćemo i edukacijski program REAL Mayors te priručnik koji se bavi temom solara na krovu, čije je postavljanje ponekad - nemoguća misija.

Tradicionalno, Savjetovanje ćemo završiti temom “Financije naše nasušne” u okviru koje će vam ite-

kako poznati govornici izlagati o provedbi novog Zakona o proračunu, računovodstvu EU projekata, otpisu potraživanja, pokazateljima uspješnosti poslovanja te primjeni pravila o transparentnosti lokalnih vlasti.

Sudjelovanje na Savjetovanju za sve predstavnike svih gradova je besplatno, uz osigurane obroke i okrijepu.

Registracija je otvorena putem linka na našoj stranici.

Doviđenja do susreta u Poreču! ■

Nives Kopajtich Škrlec

SOCIJALNE INOVACIJE ZA LOKALNI ODRŽIVI RAZVOJ

Kako odgovoriti na svakodnevne nove društvene izazove u zajednici?

Socijalne inovacije se često javljaju kao odgovor na društvene probleme koje ne zadovoljavaju postojeći ili tradicionalni institucionalni pristupi. Upravo zbog toga, obično je riječ o interdisciplinarnim rješenjima društvenih problema, fleksibilnijim od postojećeg pristupa. No, društvene inovacije mogu nastati i kao odgovor na nove društvene izazove koji se javljaju ili društvene probleme na koje institucije ili tržište dosad nisu dali odgovor.

Ova širina definicije ujedno znači i da u socijalne inovacije ulazi zaista širok spektar inovativnih prijedloga, od konkretnih materijalnih proizvoda preko društvenih praksi, do modela funkcioniranja ili metoda postizanja neke društvene promjene. Primjerice, socijalna inovacija mogu biti eko-au-

tomobili raspoloživi za korištenje putem dijeljenja vožnje, no na drugoj strani spektra to može biti i široko primjenjiv model, poput fer trgovačkih praksi.

No, ono po čemu se socijalna inovacija svakako može prepoznati tj. razlikovati od ostalih inovacija jest njihova primarna namjena. Ona u ovom slučaju nije profit, već rješavanje društvenog problema odnosno izazova. Upravo zbog toga socijalne inovacije većinom nastaju u neprofitnom sektoru.

Europska praksa

Europska unija vidi socijalne inovacije kao učinkovit odgovor na aktualne probleme s kojima se suočava europsko društvo. Promjene na tržištu rada, starenje stanovništva, klimatske promjene ili migracije, kao neki od aktualnih društvenih problema EU-a, zahtijevaju rješenja u obliku inovativnih javnih usluga. Stoga Europska unija potiče razvoj socijalnih inovacija u različitim područjima djelovanja: rješenja za hitne

Što su socijalne inovacije?

Socijalne inovacije su novi modeli, metode, prakse, usluge ili proizvodi koji odgovaraju na određene društvene potrebe ili rješavaju određene društvene probleme učinkovitije od postojećih modela te su primjenjive na široj razini, no istovremeno uzimaju u obzir specifičnosti lokalnog konteksta u kojem se primjenjuju.

društvene probleme tj. za ranjive društvene skupine za koje postojeće institucije ili tržište nisu dali odgovor; rješenja za izazove klime i okoliša te inovacije koje stvaraju sustavnu promjenu na bolje.

Uključivanje građana i zainteresiranih dionika u socijalne inovacije

Uključivanje građana i zainteresiranih dionika koristi razvoju socijalnih inovacija jer oni žive u određenoj zajednici ili se svakodnevno susreću s određenim konkretnim društvenim problemima. Njihovo uključivanje osigurava brže i preciznije prepoznavanje problema te mogućnosti njihovog rješavanja nego što bi se prepoznali pristupom „odozgo“ tj. nametanjem rješenja od strane struktura vlasti. Zbog svakodnevnog susretanja s određenim društvenim problemom, građani i relevantni dionici, mogu ponuditi drukčiji pogled na situaciju, koji možda krije rješenje do kojega se ne bi uspjelo doći „službenim“ putem. Njihovo uključivanje u iznalaženju rješenja određenih društvenih problema dovodi do lakšeg prihvaćanja rješenja, nego kad se ona nametnu „odozgo“.

Projekt SUSTINEO - Suradnjom, sudjelovanjem, istraživanjem i edukacijom za održivost

Upravo su socijalne inovacije područje kojim se bave partneri u projektu SUSTINEO - Suradnjom, sudjelovanjem, istraživanjem i edukacijom za održivost, financiranom iz Europskog socijalnog fonda. Nositelj projekta je ODRAZ - Održivi razvoj zajednice, a u provedbi dijela projekta koji se bavi socijalnim inovacijama glavnu ulogu imaju Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Centar za razvoj neprofitnih organizacija CERANEO. Jedan od partnera u projektu je i Udruga gradova u RH. Više o projektu na: <https://www.odraz.hr/projekti/svi-projekti/sustineo-suradnjom-sudjelovanjem-istrazivanjem-i-edukacijom-za-odrzivost/>

U sklopu projekta je analizom dokumenata i studija slučaja pripremljeno znanstveno istraživanje „Potencijal socijalnih inovacija za održivi razvoj u hrvatskom kontekstu“ te su pripremljene smjernice za razvoj ekosustava socijalnih inovacija.

Na skupu „Socijalne inovacije za

lokalni održivi razvoj” koji je održan 17. ožujka 2023. u Rijeci, predstavljeni su rezultati istraživanja potencijala socijalnih inovacija za održivi razvoj u hrvatskom kontekstu i smjernice, ali i sjajni hrvatski primjeri socijalnih inovacija u zajednici. Cilj znanstvenog istraživanja je bio dobiti uvide u razvoj i utjecaj socijalnih inovacija za održivi razvoj u lokalnom kontekstu. Također su se htjeli proširiti uvid i znanje o socijalnim inovacijama na nacionalnoj razini kroz primjere lokalnih studija slučaja. Na kraju skupa sa sudionicima su provjerenе preporuke iz nacрта smjernica za razvoj ekosustava socijalnih inovacija te su dobivene korisne sugestije za daljnji rad. ■

Pripremila: Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ-Održivi razvoj zajednice

Ključne lekcije nakon proučavanja lokalnih studija slučaja:

Inovativnost - nude se novi tipove aktivnosti ili usluga, koristeći nove načine rada u lokalnim zajednicama ili povezivanja dionika bitnih i bliskih održivom razvoju.

Socijalna komponenta - izgradnja socijalnog kapitala, novih odnosa ili izgradnja zajednice je bitno obilježje lokalnih studija slučaja i govori o kapacitetu pozitivnih društvenih promjena koje se mogu javljati iz manjih, ali entuzijastičnih inicijativa.

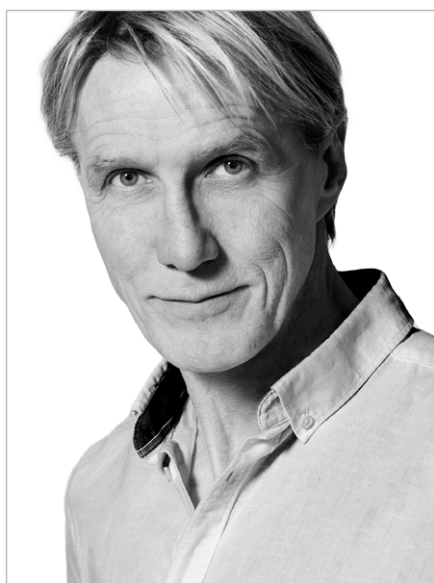
Utjecaj na održivi razvoj - sve lokalne studije slučaja pokazale su potencijal doprinosu utjecaja na različite aspekte održivog razvoja na lokalnoj razini, imajući različita područja djelovanja: od razvoja kružne ekonomije, održivog turizma, smanjenja uporabe resursa do okupljanja i osnaživanja zajednice.





MORA LI UČENJE BITI TLAKA?

Zabavoučenje s Tizi



Nit vodilja projekta 'Zabavoučenje s Tizi':

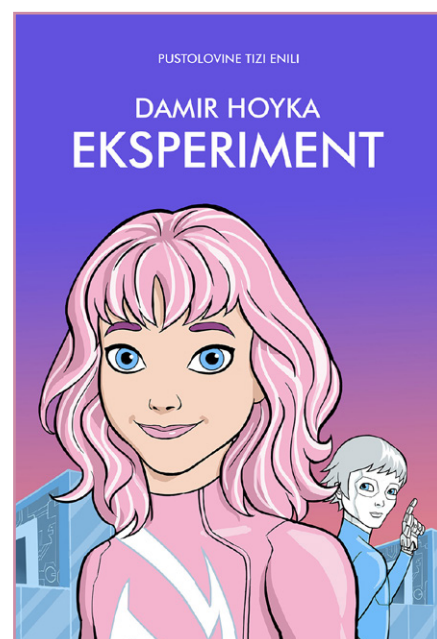
- učenje i stvaranje su najzabavnije igre
- misija: omogućiti čovječanstvu napredak i kvalitetniji život
- svatko ima barem jednu sposobnost kojom svijet može učiniti boljim

Tata Hoyka tražio je u knjižnicama i knjižarama štivo koje bi bilo zabavno, ali istovremeno i poučno i poticajno za njegove kćeri. Kako je takvu literaturu teško pronalazio, odlučio je sam napisati jedno takvo djelo. Tako se rodio projekt 'Zabavoučenje s Tizi' u kojem su objavljena dva naslova, a upravo ovih dana izlazi i treći.

sposobnosti, upoznaje ih s raznim metodama učenja i nudi im sponstan način stjecanja znanja.

Glavni lik romana je radoznala desetogodišnja djevojčica Tizi Enili koja s roditeljima, vrhunskim znanstvenicima, živi u gradu Gea na istoimenom otoku. Tamo pohađa školu u sklopu znanstvenog instituta kojem je misija omogućiti čovječanstvu napredak i kvalitetniji život. Stav instituta je da svatko ima barem jedan VIS – sposobnost kojom svijet može učiniti boljim. Shodno tome, zadatak škole je naprednim obrazovnim metodama otkriti učenikov VIS i razvijati ga.

i učenjem, ponajprije kod djece u najranijoj dobi, ali i kod ostalih u svim ostalim dobima. Oba romana su dobila preporuku Ministarstva znanosti i obrazovanja RH, odlično ih prihvaća i publika i kritika, a oko njih se sve više razgranavaju nove ideje za promicanje radoznalosti, znanja i zabavoučenja, najjačih motivatora osobnih i društvenih nastojanja prema višoj kvaliteti života u zajednici.



Pustolovine Tizi Enili su zabavno-edukativni roman u nastavcima za čitatelje od sedam do osamnaest godina. Osim djeci i mladima, pokazao se posebice zanimljiv njihovim obiteljima, edukatorima i svima zainteresiranima za obrazovanje. Napeta zabavno-akcijska priča puna preokreta potiče čitatelje na razvoj njihovih

Obje svoje knjige za djecu i mlade zagrebački umjetnički fotograf, spisatelj i nekadašnji crtač stripova predstavio je 2021. i 2022. u zagrebačkom Zoološkom vrtu, a na 40-tak održanih promocija i prezentacija svojih knjiga iz ove serije autor uzvanike uvijek poziva da budu znatiželjni, da izazivaju životnu znatiželju, želju za istraživanjem

Tizi grad

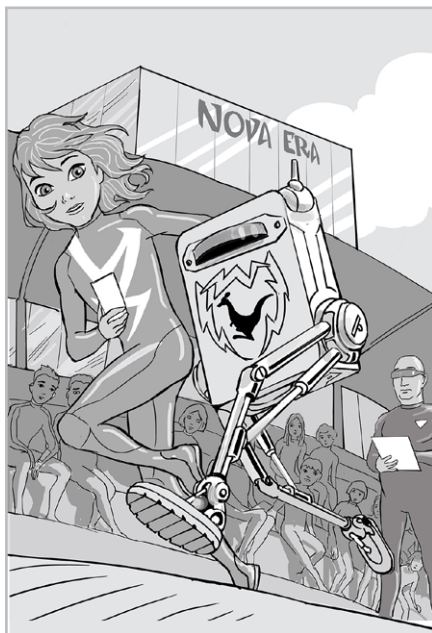
Projekt, u početku edukacijsko-motivacijski, prerasta u širu pozitivnu društvenu inicijativu. Autor je već održao atraktivne promocije u knjižnicama i na festivalima mnogih gradova, a sada, u suradnji s Udrugom gradova, poziva gradove i gradonačelnike da ugoste projekt udružujući se u zajedničku inicijativu licenciranih Tizi gradova.

Za početak, program bi se fokusirao na:

- sudjelovanja na konferencijama/vijećima vezanima uz obrazovanje,
- gostovanja na gradskim manifestacijama (festivalima...), u školama, pučkim otvorenim učilištima
- otkup i podjelu knjiga djeci lokalne zajednice, školskim i gradskim knjižnicama i sl.
- uključivanje romana u akcije gradova prijatelja djece.



Gradovi, koji bi se željeli pridružiti zajednici Tizi grad - grad znanja, u svojim razvojnim smjernicama naglasak bi stavljali na ulaganje u što efikasniju edukaciju svojih mladih i svojih sugrađana. U projektu bi imali razne benefite, prvi bi dobivali nove Tizi romane (Tizi



je roman u nastavcima), promocije novih Tizi romana održavale bi se najprije kod njih, za njih bi se organizirale Tizi radionice sa stručnjacima iz raznih područja sposobnih znanje prenositi na zabavan i razumljiv način... Temeljna zamisao ovog projekta je da romani dospiju do što većeg broja djece i edukatora, a popratnim aktivnostima inicijativa bi se, ovisno o mogućnostima, u koncentričnim krugovima prelijevala na druge kulturne i društvene djelatnosti s intencijom da animira, informira i okuplja sve one koji žele dati svoj doprinos boljoj kvaliteti života u svojoj zajednici.

Udruga gradova će svojim sredstvima informiranja periodično objavljivati vijesti i dobre primjere

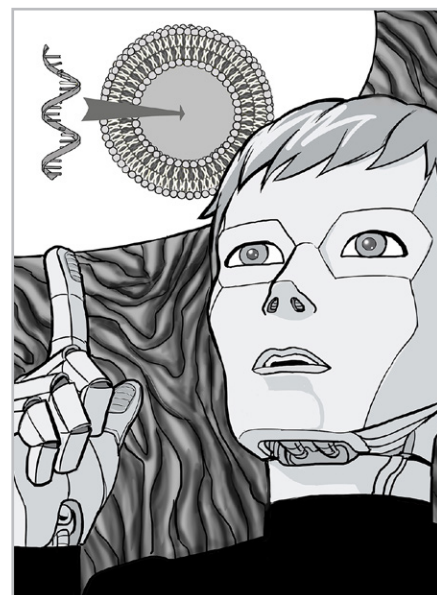
Damir Hoyka:

**Stvaranjem pozitivnog
ozračja za usvajanje
novih vrijednosti
vjerujem da možemo
doprinijeti promjeni
društva u cjelini.**

o tome što se s projektom događa te kakve su reakcije djece, odraslih i gradskih struktura. Tizi radovima će se organizirano predstavljati dobre prakse i primjeri, uz stručnu i organizacijsku potporu da te inicijative i projekte primijene u svojoj sredini. Prva detaljna prezentacija projekta planira se na savjetovanju koncem svibnja u Poreču.

Poseban izazov: kandidatura za UNESCO kreativni grad

Upravo je u tijeku natječaj za imenovanje novih UNESCO kreativnih gradova. Aktualni rok za kandidature je 30. lipnja 2023. godine. Možda malo prekratko za dobru pripremu, ali Tizi gradovi će sigurno imati što ponuditi u sljedećim godinama.



Roman „Eksperiment“ prvi je dio serije “Pustolovine Tizi Enili”

Tizi nailazi na zagonetku i obuzeta njome odlazi u avanturu života koja vodi do zapanjujućeg otkrića. Jedna od temeljnih ideja djela je da svi imamo sposobnosti učiniti svijet boljim, samo ih trebamo otkriti i razviti. Radnja čitatelje upoznaje sa sistemima koje i sami mogu primijeniti za svoj napredak, čime im sugerira da uz poboljšane edukativne metode mogu realizirati maksimum svojih talenata. Tako čitatelji u ovom dijelu upoznaju mnemotehnike (metode slika i mentalnih mapa), pozitivno razmišljanje (shvaćen propali eksperiment je korak ka uspjehu, učenje i stvaranje su najzabavnije igre), lateralno razmišljanje, kritička pitanja...

Roman često eksplicitno upozorava čitatelje na aktualne probleme i nudi prijedloge mogućih rješenja: potrebu uključivanja svih u ostvarenje napretka, potrebu unaprijeđenja obrazovnog sustava, potrebu zauzimanja stava prema usponu umjetne inteligencije, potrebu osvještenja ekološki odgovornog poslovanja...

Kako bi čitatelji postali svjesni da i oni mogu utjecati na razvoj čovječanstva, težište serijala je prikaz zapanjujućeg puta koji je čovječanstvo prošlo, veličinu dostignuća koja danas imamo i potencijale za budućnost. Jer - svatko ima sposobnost kojom taj put može učiniti kvalitetnijim. Stoga se likovi ponekad obraćaju direktno čitatelju koji time i sam postaje dio djela.



“Pustolovine Tizi Enili 2: Početak”

Drugi dio romana nastavlja se na radnju prvog i čitatelja odvodi u najstarije doba Zemljine povijesti. Radnja obiluje detaljima aktualnih znanstvenih hipoteza vezanih uz periode kojima se likovi kreću. Na taj način čitatelji svih generacija dobivaju i niz pojednostavljenih, od strane znanstvenih savjetnika provjerenih, informacija važnih za povijest našeg planeta. Kako bi ih čitatelj što lakše i motiviranije usvojio, utkane su u radnju i slikovite opise krajolika, te prožete momentima stvaranja i doživljavanja umjetnosti. Često su koncipirane tako da potiču na promišljanja o općim pitanjima na koja svatko treba potražiti svoj odgovor. Time je čitatelj upućen na povezivanje prirodnih i društvenih znanosti u kojem su umjetnost, fizika, filozofija, kemija, informatika, biologija i ostala područja duboko isprepletena.

Roman teži motivirati čitatelja da pronađe ljepotu i zabavu u učenju, te osjeti snagu i zadovoljstvo koje znanje donosi. Čitatelj je pretvoren u sudionika radnje i, odgovarajući na pitanja likova iz romana, dolazi do novih znanja. Kako bi bila pamtljivija, znanja su obojena emocionalnim momentima priče. Sudjelujući u ovom nastojanju da se učenje učini privlačnijim, čitatelj je posredno pozvan da i sam osmisli načine koji bi omogućili brže, učinkovitije i motiviranije učenje.

„Početak“ je roman za sve koji žele na napet i zabavan način saznati nešto o Zemljinim počecima. On je početak prikaza puta koji je doveo do nas, bića sposobnih pročitati i razumjeti ovaj tekst.



Ulomak iz knjige „Početak”

Na kraju sedmog poglavlja glavni lik romana, desetogodišnja djevojčica Tizi, planira putovanje s njezinim androidom Tinom i najboljim prijateljem Raulom. Android Tin ih priprema na putovanje iznoseći znanstvene podatke vezane uz ciljani period Zemljine povijesti.

„Višestaničnim su organizmima trebale stotine milijuna godina da postanu veći od centimetra. Prvi su se pojavili krajem proterozoa, u periodu ediakariju koji je trajao od prije 635 do 539 milijuna godina.”

„Kol’ko su bile velike životinje koje su tada živjele?” ubaci se Tizi.

„Dickinsonia je bila životinja koja je mogla narasti više od metra duljine.”

„Za dinkinsoniju sam čula. Mama mi je pričala da je to vjerojatno bila prva životinja. Ona se mogla kretati, je li tako?”

„Da, jurila je poput puža!” dobaci Raul. „I ja sam bio s tobom kad ti je mama to pričala. Ako se mene pita, mislim da ćeš napetije fotke snimiti kod neke živahnije čeljadi.”

Tin pogleda Raula. „Idući period je kambrij i rekao bih da je u njemu ‘čeljad živahnija’.”

„Wow! Ti si stvarno navalio pretvorit’ se u čovjeka...” iznenađeno će Raul pa se okrene Tizi. „Sad kad je naučio bacati fore, možda uskoro počne i podrigivati!”

„Srećom, moći će učiti od tebe, prvaka u toj disciplini. Ajmo, ljuđi, kambrij nas čeka!” pljesne Tizi, skoči iz sjedećega u stojeći stav pa hodajući počne dozivati: „Trilobi-

ti! One neke čudne životinje s pet očiju i ostali wowasti modeli! Dolazimo!”

„Če-kaj! Ostala nam je još točka tri – sigurnost!” dovikne Raul Tizi pa pogleda Tina. „Imam osjećaj da bismo tamo mogli nabasati na svakakvu ‘čeljad’, što ti kažeš, Tine?”

Potaknut Raulovom pohvalom da mu je „fora” sa živahnim čeljadi uspjela, Tin je upravo dovršio resetiranje algoritma za duhovitost.

Shvativši Raulovo pitanje kao dobru priliku za testiranje izmjene, Tin reče: „U taj period ne bi trebalo ići bez zaštite, jer tamo ima čučumavaca i to zubatih!”

Raul dobaci Tizi kako joj je upravo propao plan da na put ode u kupaćima i japankama. A Tina zamoli da se vrati robotskom jeziku, jer ga ovo njegovo oljuđivanje sada već pomalo plaši. Dok je android njegove riječi spremao kao po-



tvrdi ispravnosti algoritma, Raul priopći da on pojma nema na koji bi se način mogli zaštititi od zubatih. Tizi je stekla dojam da mu je s ovim sigurnosnim problemom upravo pao kamen sa srca. I to ravno njoj na nogu.

Nekoliko su trenutaka šutke stajali, a onda Tizi reče da ima ideju. ■



I jedna mala ekskluziva - prvi objavljujemo naslovnicu trećeg nastavka serijala



SNIMANJE JAVNIH POVRŠINA, UPOTREBA NAPREDNIH TEHNOLOGIJA I GDPR

Jednostavnija rješenja za komunalne djelatnosti

Izuzeće iz propisa tehničke zaštite i primjena naprednih tehnoloških rješenja.

U slučajevima vandalizma, divljih deponija, uništenja dječjih igrališta, devastacije fasada nakon energetske obnove itd. jedna od najučinkovitijih metoda koja jedinicama lokalne samouprave pomaže smanjiti štetne posljedice, odvratiti počinitelje, te osigurati naknadu štete je korištenje kamera.

Ministarstvo unutarnjih poslova pružilo je nedavno svoje mišljenje o upotrebi tehničkih uređaja za snimanje od strane JLS-a tj. kada postoji izuzeće od primjene propisa o tehničkoj zaštiti, a kada su ih dužni primijeniti. U mišljenju je navedeno kako tehnički uređaji i sustavi koji se koriste za praćenje komunalnih djelatnosti na javnim i drugim otvorenim prostorima i površinama, ne spadaju u područje djelatnosti tehničke zaštite, već se njihova primjena uređuje posebnim propisima. To znači, ako komunalno redarstvo koristi fotozapis- fotografiju, stvorenu fotoaparatom ili mobilnim i sličnim uređajem u svrhu utvrđivanja zatečenog stanja ili redovitog nadzora komunalnih prostora ili površina, to ne spada u područje djelatnosti tehničke zaštite. Međutim, zaštita otvorenih komunalnih prostora i površina, a koji uključuju i zaštitu od počinjenja protupravnih radnji kao što su vandalizam, oštećenje tuđe stvari i druge radnje usmjerene prema osobama i imovini,

koja se namjerava štiti sustavima i uređajima za snimanje i fotografiranje, što podrazumijeva video snimke ili fotografije koje sadrže osobne podatke građana na javnim i drugim površinama, spadaju u sustave tehničke zaštite.

U oba navedena slučaja, prilikom obrade osobnih podataka, svakako će se primjenjivati propisi o zaštiti osobnih podataka, ali kod snimanja javne površine ipak će zahtjevi GDPR-a biti malo složeniji.

Primjena GDPR-a na snimanje javne površine

Prvi i osnovni korak kod snimanja javne površine je jasno odrediti u koju svrhu se kamere žele koristiti, te da li postoji osnova za to. Osnova može biti različita, ovisno o tome je li svrha snimanja spriječiti saniranje nepropisno odloženog otpada ili primjerice zaštititi određenu imovinu npr. vrijednu skulpturu na javnoj površini. Nakon što se utvrdi jasna svrha i osnova, potrebno je napraviti još jedan izuzetno važan korak, a to je provesti procjenu učinka na zaštitu osobnih podataka. Ovaj dokument je izuzetno važan jer pomaže da se ispune svi zahtjevi propisa o zaštiti osobnih podataka i da se dokaže nadzorom tijelu da su poduzete mjere za

usklađenost. Takvim dokumentom će biti riješene sve potencijalne nedoumice: od načina postavljanja kamera, rokova čuvanja, pristupanja snimkama, je li postavljanje obavijesti o videonadzoru dovoljno kao mjera transparentnosti, što učiniti ako se građani obrate sa zahtjevom za pristup snimkama itd.

Primjena naprednih nadzornih tehnologija

GDPR je usvojen kako bi se zaštitili građani od nekontrolirane upotrebe njihovih osobnih podataka. Iako se na napredne tehnologije ponekad gleda kao na prepreku u zaštiti osobnih podataka, zbog svih mogućnosti koje pružaju osobi koja njome upravlja, one zapravo najčešće osiguravaju puno bolja rješenja za probleme informacijske sigurnosti. Primjer za to su kamere koje upotrebljavaju AI i sustav pohrane u oblaku.

Prikupljanje osobnih podataka može se ograničiti isključivo na ono što je nužno u odnosu na svrhu u koju se osobni podaci prikupljaju (npr. mali niz fotografija fokusiranih isključivo na određenu vrstu incidenta), nema sustavnog prikupljanja osobnih podataka kroz duži vremenski period jer se kamere aktiviraju isključivo u slučaju incidenta i smanjuje se količi-

na nepotrebnih osobnih podataka (npr. ako su kamere postavljene u blizini dječjeg igrališta, mogu se programirati da su lica djece konstantno zamućena). Kamere s pohranom u oblaku mogu jednostavnije premostiti sigurnosne rizike, te posljedično bolje zadovoljiti zahtjeve GDPR-a.

Iz svega navedenog, vidljivo je kako postavljanje kamera na javnu površinu ima određenih zahtjeva koji se tiču poštivanja propisa iz područja tehničke zaštite i zaštite osobnih podataka, ali oni se uz kvalitetno izrađenu dokumentaciju mogu unaprijed ispuniti, a napredni tehnološki sustavi koji imaju niz komparativnih prednosti u odnosu na klasične, sigurno će olakšati JLS-u bolju zaštitu osobnih podataka i bolje i kvalitetnije ispuniti svrhu zbog koje se postavljaju. ■

Ranka Bardak

Stručni specijalist u području planiranja civilne zaštite i stručni savjetnik za zaštitu osobnih podataka

IN konzalting d.o.o.



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE
SEKTOR ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE


P 7 4 8 5 6 1 6 8 1
- e-mailom -

KLASA: 217-02/22-34/119
URBROJ: 511-01-207-22-2
Zagreb, 15. prosinca 2022.

HRVATSKI CEH ZAŠTITARA
n/p predsjednice, gđa. Lidija Stolica
10000 ZAGREB
Sarajevska 29

Predmet: Fotografiranje komunalnih prostora
- odgovor - daje se -

Vezano na Vaš upit dajemo Vam slijedeći odgovor:
Odredba članka 3. stavak 1. Zakona o privatnoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 16/20, 114/22) propisuje da djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom, uz primjenu pravila postupanja propisanih predmetnim Zakonom i propisima donesenim na temelju istoga Zakona.
Tehnički uređaji te sustavi koji se koriste za praćenje komunalnih djelatnosti na javnim i drugim otvorenim prostorima i površinama, ne spadaju u područje djelatnosti tehničke zaštite, već se njihova primjena uređuje posebnim propisima.
Sukladno gore navedenom fotografiranje foto aparatima, mobilnim telefonskim uređajima od strane komunalnih redara, u svrhu utvrđivanje zatečenog stanja ili redovitog nadzora komunalnih prostora i površina, ne spada u područje djelatnosti tehničke zaštite.
Međutim, zaštita otvorenih komunalnih prostora i površina, a koji uključuju i zaštitu od počinjenja protupravnih radnji kao što su vandalizmi, oštećenja tuđe stvari i druge radnje usmjerene prema osobama i imovini, koja se namjerava štiti sustavima i uređajima za snimanje i fotografiranje što podrazumijeva video snimke ili fotografije koje sadrže osobne podatke građana na javnim i drugim površinama spadaju u sustave tehničke zaštite te na taj način podliježu primjeni Zakona o privatnoj zaštiti i Pravilnika o uvjetima i načinu provedbe tehničke zaštite („Narodne novine“, broj: 198/03) obzirom na izradu projektna dokumentacije, ugradnju i servisiranje sustava i uređaja video nadzora kao i na obavezu obavješćivanja da se štiti prostor ili površina nadzire sustavom tehničke zaštite.
Napominjemo da su zahtjevi i načini uspostave video nadzora na javnim površinama te pristup osobnim podacima prikupljenim video nadzorom, obzirom na zaštitu osobnih podataka, određeni odredbama članka 32. Zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka („Narodne novine“, broj: 42/18). dok je člankom 4. istog Zakona određeno da je nadzorno tijelo za obradu osobnih podataka putem video nadzora Agencija za zaštitu osobnih podataka.

S poštovanjem,

NAČELNIK

Nikola Turkalj

Osam novih gradova u projektu Zajedničkog planiranja proračuna

Na temelju poziva za iskaz interesa, osam novih hrvatskih gradova ove godine sudjeluje u projektu Zajedničkog planiranja proračuna (participativnog budžetiranja) kojeg provodi Udruga gradova. Riječ je o Cresu, Iloku, Komiži, Kutini, Pregradi, Supetru, Zagrebu i Zaprešiću.

Spomenuti gradovi će proces u kojem građani izravno odlučuju o dijelu gradskog budžeta provoditi tijekom 2023. godine, uz mentor-

sku podršku Udruga gradova. Ukupni predviđeni budžet o kojem će građani odlučivati u osam spomenutih gradova je veći od 800 tisuća eura (6 milijuna kuna). Proces će započeti javnim tribinama na kojima će se građanima predstaviti svi dijelovi procesa, kao što su načini dostavljanja prijedloga građana, prihvatljivi okviri prijedloga, način evaluacije pristiglih prijedloga, način odlučivanja građana i vre-

menski okvir provedbe odabranih prijedloga. Termine javnih tribina možete pratiti na našim web stranicama, u rubrici "Najave događanja".

Izglasani prijedlozi ulaze u proračun gradova za 2024. godinu.

Dodajemo kako će ove godine s procesom nastaviti i gradovi koji su prošle godine sudjelovali u ovom projektu kao pilot gradovi – Pakrac, Pula i Rab. ■



HRVATSKI
SAVJET ZA
ZELENU
GRADNJU

CLIMATE | ENERGY | MOBILITY

HRVATSKI SAVJET ZA ZELENU GRADNJU - GBC

Projekt #BuildingLife II – ključna uloga gradova

Ugljična neutralnost i kružno gospodarstvo, čistiji zrak i čistiji promet neki su od ambicioznih ciljeva u području okoliša i klime koje je zacrtala Europa. Gradovi trebaju odigrati odlučujuću ulogu u postizanju europskih ciljeva održivosti. Kroz edukacijske aktivnosti GBC javnosti predstavlja najnovije trendove vezane uz izgrađeni okoliš, a kroz sudjelovanje u međunarodnim projektima gradovi izmjenjuju iskustva, znanja te uče kako postati održivi.



Nastavno na uspješno provedenu prvu fazu projekta **#BuildingLife** koja je rezultirala razvojem Putokaza za dekarbonizaciju zgrada u RH, GBC obavještava gradove da je u pripremi projekt **#BuildingLife II** koji će dati snažniji zamah postizanju ciljeva dekarbonizacije.

Prva faza projekta **#BuildingLife** bila je usredotočena na uspostavu konsenzusa u većem dijelu Europe o potrebi usmjeravanje sektora zgradarstva prema cjeloživotnom ugljiku (whole life carbon - WLC) zgrada i na razvijanje putokaza (10 nacionalnih + 1 EU) kako bi-

smo do 2050. došli do nulte neto vrijednosti WLC-a. Bez okretanja tržišta prema emisijama ugljika u životnom ciklusu zgrada, izgrađeni okoliš će značajno povećati europske i globalne emisije CO₂. Rezultati koje **#BuildingLife II** želi potaknuti kritični su za djelovanje

Poziv gradovima da se uključe u projekte GBC-a

Hrvatski savjet za zelenu gradnju (GBC) najveća je organizacija u Hrvatskoj koja se bavi područjem održive gradnje, infrastrukture i zelene energije te djeluje kroz poslovnu mrežu najboljih organizacija koje su predvodnici tranzicije iz tradicionalnog u održivo gospodarstvo. GBC broji više od 120 članova iz područja gospodarstva, javne uprave, akademske zajednice, graditeljstva i energetike.

Podršku radu GBC-a, kroz članstvo dali su i prepoznali mnogi hrvatski gradovi (Zagreb, Velika Gorica, Pazin, Rijeka, Koprivnica, Varaždin, Lipik, Ivanić-Grad, sv. Ivan Zelina, Jastrebarsko, Karlovac) koji kroz svoj rad, strategiju i misiju promiču i planiraju održive projekte i poslovanje. Navedeni gradovi aktivno sudjeluju u različitim projektima i aktivnostima koje provodi GBC.

Više informacija o članstvu u GBC-u možete pronaći na: <https://gbccroatia.org/clanstvo> ili telefonski na: 091/2222-435.

u borbi protiv klimatskih promjena u Europi i šire. **#BuildingLife II** ubrzo će proces približavanja rješavanju pitanja cjeloživotnog ugljika i proširiti ga na 12 nacionalnih tržišta na razini EU-a. Inicijativa prelazi iz faze kampanje u fazu akcije: od putokaza do implementacije na način da će se stvoriti mehanizmi poticanja stvaratelja propisa i predstavnika industrije na odgovornost pri definiranju, praćenju i izvještavanju održivog.



Za uspješnu provedbu projekta **#BuildingLife II** Hrvatski savjet za zelenu gradnju će izvještavati o konkretnim mjerama i inicijativama koje učlanjene organizacije provode kako bi dekarbonizirale i ozelenile svoje poslovanje, a informacije će se moći pratiti na www.gbccroatia.org ■



Forum gradova u Torinu

Peto izdanje Foruma gradova, održano u torinskom OGR-u, napuštenom industrijskom pogonu impresivno renoviranom u moderan inkubator kreativnih industrija s atraktivnim konferencijskim centrom, okupilo je 16. i 17. ožujka 2023. ključne urbane dionike na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u raspravi o digitalnoj, zelenoj i pravednoj budućnosti gradova.

Forum gradova je bijenalna konferencija Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije. Ove godine domaćin je bio Torino, grad s reprezentativnim rezultatima u urbanoj transformaciji, zbog svoje tranzicije iz grada tvornice u grad znanja, kulture i inovacija. Sudionici Foruma gradova 2023. pratili su rasprave na visokoj razini, participativne sesije i interaktivne radionice o koheziji i oporavku gradova, uz brojne prigode za umrežavanje i raspravu o aktualnostima različitih inicijativa i politika EU-a, kao i za istraživanje grada domaćina kroz nekoliko studijskih posjeta važnim razvojnim institucijama.

OGR obiluje udobnim prostorima za opuštanje i kreativno druženje (to mu je jedna od osnovnih funkcija).

Jedan od središnjih događaja Foruma gradova 2023. je službeno pokretanje Europske urbane inicijative (EUI), novog instrumenta kohezijske politike za potporu gradovima svih veličina u provedbi zelenih i digitalnih politika i jačanju uključive Europe. Rasprave usredotočene na provedbu politi-

ka i inicijativa kao što su Europski zeleni dogovor, obnovljena Urbana agenda za EU (UAEU) i Novi europski Bauhaus bile su jedinstvena prilika za susret s praktičarima na razini EU-a, nacionalnih, regionalnih i lokalnih zajednica, umrežavanje i uključivanje u urbane inicijative i pronalaženje partne-





Impresivan interijer napuštenog industrijskog pogona pretvorenog u moderan tehnološki poduzetnički inkubator.

ra za suradnju na informativnim štandovima i višestrukim prilikama za neformalno umrežavanje.

URBACT IV na Cities Forumu u Torinu

Na Cities Forumu postavljen je URBACT informativni štand. Tajništvo URBACT-a informiralo je zainteresirane sudionike o novom on-

line tečaju o digitalnoj tranziciji u gradovima. Tečaj je namijenjen službenicima i službenicima u gradovima i uskoro će biti dostupan online. Također, predstavljene su trenutne i nadolazeće mogućnosti umrežavanja i financiranja za gradove u sklopu nove iteracije programa. Forum su posjetili i predstavnici hrvatskih gradova te predstavnici Nacionalne URBACT točke za Hrvatsku.

Na Forumu je službeno predstavljena Europska urbana inicijativa,

a u panel raspravi pod nazivom 'Inoviranje, dijeljenje i inspiracija za održivi urbani razvoj u Europi' sudjelovao je i Teofil Gherca, direktor URBACT-a. Istaknuo je kako je URBACT program namijenjen gradovima svih veličina, a posebna vrijednost programa ogleda se u pristupu odozdo prema gore, koji omogućuje gradovima da sami izaberu relevantne teme i na njima rade. Buduća uska suradnja URBACT-a i Europske urbane inicijative moguća je posebice u domeni izgradnje kapaciteta i prenošenja znanja i dobrih praksi.

Kako gradovi mogu izgraditi svoje kapacitete za održivi urbani razvoj, govorila je Clémentine Gravier, službenica zadužena za izgradnju kapaciteta u sklopu URBACT-a. Gradovi u mrežama mogu definirati vlastite potrebe za jačanjem kapaciteta, a URBACT im nudi edukacije te smjernice i alate koje mogu pronaći u URBACT Toolboxu na <https://urbact.eu/toolbox-home> ■

